

Retaildeskundige
Hans van Tellingen
is zeer kritisch op
het beleid van de
overheid.

Retailspecialist Hans van Tellingen pleit voor 'alles opengooien'

'In de buitenlucht nul gevaar om corona op te lopen'

“De winkels, horeca en alle markten moeten zo snel mogelijk volledig open”, stelt retailspecialist en marktonderzoeker Hans van Tellingen resoluut. Het kabinetsbeleid is volgens de 54-jarige ondernemer verwoestend drijfzand voor de sector. De auteur van #WatNouEind-VanWinkels en ‘Waarom Stenen Winkels Winnen’ onderbouwt als sociaal geograaf zijn stellingen met data en onderzoek. **“In de buitenlucht is het vrijwel onmogelijk om het coronavirus op te lopen.”**

Tekst: Ido Dijkstra

Jaarmarkten en braderieën zijn gesloten en non-food handelaars zijn niet welkom op de markt. Wat vindt u daar van?

“Daar is helemaal geen enkele verantwoording voor te verzinnen, want alle onderzoeken tonen aan dat de kans om in de buitenlucht corona op te lopen nagenoeg nul is. Deze handelaars worden dus volkomen onterecht in hun portemonnee getroffen.”

De overheid zegt toch: 'nog even volhouden, we hebben de steunpakketten voor die getroffen ondernemers'.

“Dat is slechts deels zo. De NOW vergoedt een gelimiteerd percentage aan loonkosten. Alleen voor het personeel. De ondernemer zelf krijgt niets. Het is slechts een overbrugging van een deel van de loonkosten van het personeel. Als de ondernemers failliet gaan of besluiten er de brui aan te geven, dan staan de medewerkers alsnog met lege handen. Steun dus de ondernemer ook, is mijn dringend advies aan de overheid. Een ondernemer heeft gewoon omzet nodig om te overleven. Als je de ondernemer niet redt, red je ook de medewerkers niet van baanverlies. Het lijkt wel alsof de overheid die simpele logica niet wil zien. Ook is niet gedacht aan de voorraden die

zijn ingekocht. Deze worden niet meer verkocht of verliezen waarde. De retailer of ambulante handelaar heeft dus wel de uitgaven, maar niet de inkomsten. Ik pleit er dan ook voor dat ondernemers niet alleen een forse vergoeding voor de voorraad krijgen, maar ook een vergoeding voor de omzet. En een vergoeding voor het misgelopen loon. Even was er een opleving in de zomer en hadden vooral veel horeca-ondernemers weer voorraad ingekocht en allerlei maatregelen getroffen. Toen besloot het kabinet alsnog tot sluiten en kon ook die investering afgeschreven worden. Dat vind ik inhumain.”

Dagelijks plaatst u kritiek op het coronabeleid op onder andere Twitter. Al snel klinkt dan: complotdenker. Bent u dat?

“Nee, ik ben het tegendeel van complotdenker. Mijn kritiek is rationeel en volledig onderbouwd met feiten en data. Met complot bedoel ik dat corona met opzet de wereld in is geholpen om het volk een kopje kleiner te maken. Daar geloof ik niet in. Wat ik wel geloof is dat het kabinet deze crisis soms wel gebruikt om politiek gezien dingen voor elkaar te krijgen. Wat ik ook geloof is dat in deze coronacrisis het beleid is gebaseerd op drijfzand. Dit heeft verwoestende gevolgen voor onder andere de

retailsector en ook de non-food handelaar in de ambulante retail. Dat kan ik goed onderbouwen met data en cijfers uit onderzoeken. Dat hoort ook bij mijn achtergrond als sociaal geograaf. Een voorbeeld: de Britse variant van het virus werd in januari groots aangekondigd. Het RIVM verwachtte half januari dat er 170.000 'besmettingen' - lees: 'positieve pcr-tests' - per dag zouden zijn vanwege de Britse mutant. De realiteit betreft nu (15 februari, red.) circa 3900 gevallen per dag. En toch wordt de avondklok en verlenging van de maatregelen op basis van die raming gedaan. Ik snap dat niet.”

Bent u vanaf het begin al zo kritisch?

“Toen in maart 2020 de eerste geluiden doorklonken dat het Infection Fatality Rate (IFR, red.) van corona 3,4 procent zou zijn, had ik enig begrip voor de maatregelen, hoewel ik ze vanaf het begin al erg zwaar heb gevonden. Als 3,4 procent van de mensen met Covid-19 zou komen te overlijden, dan zou dat fors zijn. Op basis van die berichten deden de mensen, inclusief de retailondernemers en de ambulante handelaars, erg hun best om aan alle regels te voldoen. Geweldig die flexibiliteit en welwillendheid in de branche. Al gauw bleek uit onderzoek dat die IFR-cijfers veel lager ▶

uitvielen. We zijn bijna een jaar verder en de 3,4 procent is in de praktijk 0,23 procent gebleken, stelt WHO (29 oktober 2020, red.). Ook het reproductiegetal (de doorgeeffactor van Covid-19, red.) van mensen die besmet zijn, ligt sinds eind december weer onder de 1. Dat toonde ook Maurice de Hond aan. In de media werd anders beweerd. Dat klopte gewoon niet. De Hond werd maar niet serieus genomen en is recent weer zwartge maakt. Maar waarom kijken we niet gewoon naar de beweringen? Ondanks dat, dacht ik nog even: tja, we moeten echt wel wat aan die drukte op de IC's doen. Toen de druk er af was in de lente en het aantal besmettingen daalde, werd dat gelijk geclaimd als succesverhaal achter de lockdown. Maar dat was helemaal niet het geval, bleek uit de data. Toen raakte ik wel steeds meer teleurgesteld in het kabinet."

Wat is uw voornaamste probleem met de maatregelen?

"Ze zijn inhumaan en onethisch, als ik het netjes uitdruk. Ik ben retailiefhebber en zoom op die sector in. Het is onbegrijpelijk dat alles stil ligt. Ik hoef toch niemand uit te leggen hoe schadelijk het voor een marktondernemer is als hij zijn voorraad niet mag verkopen? Of hoeveel verlies een

restauranteigenaar heeft als zijn pand dicht moet blijven en zijn eten in de kloof moet gooien? Als ik de peilingen mag geloven, staat een meerderheid toch achter het beleid. Dat moeten wel mensen zijn die hun loon elke maand op de rekening gestort krijgen. Want als je tegen mensen zegt: zo lang de lockdown er is, krijg jij je salaris niet, is het gauw over met de steun. Daarbovenop komt: er zijn meer dan dertig studies die bewijzen dat lockdowns helemaal niet werken. Er is er geen een die aantoonde dat ze wel werken. Hoe strenger de lockdowns, hoe meer overlijdens soms. België heeft het hoogste percentage sterfte van Europa, terwijl daar ook de strengste maatregelen zijn geweest. Zweden heeft niet voor die draconische maatregelen gekozen en heeft dezelfde sterftecijfers als Nederland, zelfs iets lager nog. Er is daar heel even gezegd: even niet met meer dan acht mensen samenkomen. Dat was het wel zo'n beetje qua maatregelen aldaar. Inmiddels dalen de positieve-pcr-test-cijfers ook daar weer. De retail en horeca zijn opengebleven, hooguit met iets meer regels. Daar gaan veel minder bedrijven kapot. Zo had het hier ook gekund. Een uitgekend beleid. Ik snap best dat de evenementen en nachtclubs even on hold gezet zijn. De rest

had niet hoeven. In een restaurant vinden nauwelijks besmettingen plaats, blijkt ook uit de cijfers van RIVM zelf. Als we slim waren geweest, dan had al het geld uit de steunpakketten gebruikt kunnen worden om de evenementensector te redden."

Wat zullen de gevolgen zijn van dit beleid voor de retail?

"Veel ondernemers gaan de komende tijd het schip in door het coronabeleid. Volgens brancheorganisatie InRetail staat bijna 70 procent van de winklondernemers op omvallen. Dat is een drama. En niet alleen voor de ondernemers. Ook het personeel komt op straat te staan bij een faillissement. Mensen hebben straks niks meer te besteden, waardoor ook de ondernemingen die nog wel open zijn getroffen gaan worden. Uiteindelijk gaat dat ten koste van ons allemaal, inclusief de overheid en samenleving. Want de overheid zal veel belastinginkomsten mislopen door deze faillissementen. De maatschappij leeft van deze belastinginkomsten. Zonder deze gaat de hele maatschappij failliet. Dan is er straks ook geen geld meer voor de gezondheidszorg en hebben we op lange termijn ook weer een zorgprobleem. Denk ook eens aan onze geestelijke staat. Aan het plezier van de mensen die niet lekker kunnen winkelen, over de markt slenteren of een hapje in het restaurant kunnen eten. Dat hebben we nodig. Dat bleek wel uit Italië. De terrassen gingen begin februari open en het zat gelijk bomvol."

Uw boek: 'Waarom Stenen Winkels Winnen' kan wel bij het vuilnis.

"Integendeel. Dat boek staat nog steeds als een huis, nog meer dan voorheen. De coronacrisis zag ik niet aankomen en heeft natuurlijk van alles veranderd. Een update is dus zeker nodig. Ik voorspel echter dat, zodra de retail, markten en horeca weer opengaan, mensen blijmoedig gaan consumeren als koeien op de eerst lentedag. The Roaring Twenties komen eraan. Dat kan in eerste instantie best coronaproof. Dat hebben de horeca en winkeliers al lang bewezen van de zomer, toen inderdaad er al sprake was van een verrassend herstel. En vanaf april is dat coronaproof waarschijnlijk ook niet nodig meer. Het virus is dan voor een groot deel verdwenen."

Hoe vergaat het uzelf?

"Ik leef ook van de retail en retailvastgoed en moet dus ook interen op mijn eigen

Mondkapjes en vaccins?

Steeds vaker zien we de mondkapjes in het straatbeeld verschijnen en dus ook op de markt. Even dacht hij nog wel economische kansen te zien voor ondernemers met het verkopen van gepersonaliseerde mondkapjes, maar hoe meer Hans van Tellingen erover leest, hoe minder enthousiast hij wordt van het fenomeen. "Ze helpen namelijk niet", stelt hij. "Tenzij je de medische kapjes neemt, maar die zijn er vrijwel niet." De mondkapjesplicht vindt hij dus maar kolder, want hij is een 'klassiek liberaal'. "En dan ben je tegen elke vorm van verplichting die niet nodig is. Je moet mensen altijd de keuze laten. Ik draag ze zelf wel in winkels, want ik ben een nette burger die zich aan de regels houdt, ook al ben ik het er niet mee eens. Wel heb ik naast een neutraal zwart kapje, ook een met de Noord-Koreaanse vlag als opdruk. Voor als ik in een recalcitrante bui ben." Ongehoorzaamheid - niet meer luisteren naar de overheid - is voorlopig niet de weg waar Van Tellingen heil in ziet. "Al ben ik wel een keer met een volle vuilniszak om 21.10 uur naar de container op de hoek van de straat gelopen, in mijn eentje kan ik echt geen virus overdagen na 21.00 uur", grapt hij. Een veelgehoorde opmerking de laatste maanden is dat met het vaccineren in de toekomst weer meer mogelijk is, zoals het organiseren van grote jaarmarkten en braderieën. Het weren van niet gevaccineerde mensen bijvoorbeeld bij jaarmarkten of standwerkersconcoursen, is voor de retaildeskundige een no go. "Dat vind ik uit den boze. Ook hier spreekt de klassiek liberaal: je moet de keuze altijd bij de mensen laten. Zelf neemt hij waarschijnlijk wel een vaccin. "Ik ben niet tegen vaccins, maar ik ben ook niet te spreken over het veel te snelle onderzoek van het Pfizer- en AztraZeneca-vaccin. Het is technisch gezien een experimenteel vaccin, want het gaat om de mrna-techniek. Als ik de keus heb, dan heeft die van Janssen of de Russische Sputnik mijn voorkeur."

pensioen. Gelukkig heb ik genoeg goede jaren gedraaid en kan ik wel een stootje hebben, maar het blijft erg naar. Het is echter niet de reden dat ik zo kritisch ben. Als het echt de enige weg zou zijn, had ik me ook geschikt voor het algemeen belang. Maar het algemeen belang vergt gewoon dat winkels/horeca/markten, maar ook cultuur gewoon open gaan. Mensen snakken daarnaar. En voor de economie en maatschappij is het ook noodzakelijk.”

Wat zouden de retail en ambulante handel volgens u moeten doen?

“Ze gaan soms te veel mee met het verhaal van de overheid. Ik zou zeggen: InRetail, CVAH en de Koninklijke Horeca Nederland: laat jullie horen en kom met eisen. We moeten open, want het water staat ons aan de lippen. Pleit gewoon voor opengaan van winkels en de horeca. De eerste maand misschien voorzichtig, een beetje afstand houden, niet te veel mensen tegelijk en dan vanaf half maart weer volledig open. Nee, ik roep niet op tot burgerlijke ongehoorzaamheid. Daarvoor ben ik een te nette man. Vooralsnog geloof ik in de normale weg via de politiek. Het is dan wel onethisch waar ze mee bezig zijn, maar dat moeten wij burgers ze laten inzien. Rutte zegt met een stalen gezicht dat

28 jaar retailonderzoeker

Hans van Tellingen (54) uit Amstelveen is directeur van onderzoeksbureau Strabo. In de ‘normale wereld’ is hij een veelgevraagd en gewaardeerd spreker. In een hoog tempo neemt hij de toehoorder in presentaties mee langs de retailontwikkelingen in webwinkels, parkeer-gelegenheid, markthallen en gratis toiletten. Een duidelijk verhaal met af en toe harde uitspraken - allemaal gebaseerd op meer dan 25 jaar onderzoek naar winkels en winkelcentra. Hij schreef de boeken *Waarom Stenen Winkels Winnen* en *#WatNouEindeVanWinkels* en beweert daarin dat de winkelcentra wel degelijk toekomst hebben. “Ik geloof heilig in de kracht van de binnenstad. Mensen willen even lekker de stad in, kleding passen, op de markt slenteren en dan de vis, kaas en noten ruiken. Daar kan geen webshop tegenop.”

www.hansvantellingen.nl

hij zijn favoriete restaurant ook mist, maar ik vraag me af of hij weleens heeft gesproken met de ondernemer. Anders zou hij wel wat meer in de realiteit leven. Het is maar de vraag of zijn favoriete restaurant nog bestaat na de lockdown.”

Als er geen kwaadwillendheid in het spel is, waar zit onze regering volgens u dan in gevangen?

“Angst. Anders kan ik het ook niet verklaren. Maar dat is nu niet meer nodig.

Corona is geen Ebola, waarvan een derde die het krijgt ook overlijdt. Corona is vergelijkbaar met een zware, vervelende griep. Net iets zwaarder, vooral voor mensen van boven de 70 met onderliggende medische problemen. Erg vervelend, maar we hebben er eerder mee te maken gehad en nog nooit alles dichtgegooid. Waarom nu dan wel? Corona is hooguit een pandemie van de B-categorie. De draconische maatregelen zijn vernietigend van de A-categorie.” ●

Te volgen op Twitter

Hans van Tellingen (@hansvantelling) zal onverdroten inhoudelijk commentaar blijven geven op de overheid in de coronacrisis. “Altijd constructief en goed onderbouwd”, belooft hij. Hieronder een overzicht van kritische Tweets.

Over lockdowns:

“Lockdowns werken bewezen niet en kosten levens in plaats van dat zij overlijdens voorkomen. Dat is inmiddels in meer dan 30 studies, ook peer reviewed, bewezen. Ook avondklokken werken dus niet. In Frankrijk is ook dat bewezen. Verlenging is een gotspe.”

Over radicalisering:

“Het fenomeen van radicalisering heeft zich met name voorgedaan bij OMT en in het kielzog daarvan de regering zelf. Onder de critici van het coronabeleid bevinden zich heus wel radicalen, maar heel veel

zijn het er niet. Onder de lockdownfanatici bevinden zich méér radicalen.”

Steun voor lockdown?

“Ik vermoed dat het gros van deze mensen gewoon loon krijgt overgemaakt. Stel je voor dat er tegen je gezegd wordt dat je binnenkort je vaste baan kwijt bent. Dan weet ik zeker dat het gros tegen de lockdown is.”

Over gesloten winkels:

“Winkels moeten gewoon open, anders valt er in de toekomst niets meer af te halen. De café’s en restaurants moeten ook gewoon open, anders kun je straks niet meer uit eten. Nee, ook de heer Rutte niet.”

Over zijn kritiek:

“Ik blijf dat voortzetten. Op basis van nuance & onderbouwing gefundeerde kritiek leveren door middel van artikelen die een

mix vormen van wetenschap, ondernemerschap en een uitzinnige liefde voor de mens en de mensheid. Ik. Kan. Niet. Anders.”

Over het virus:

“Een mens is geen wandelende besmettingshaard. Of beter: een mens is dat eigenlijk wel. Eenieder van ons zit boordevol virussen. Tot maart 2020 was dat geen probleem. Dat zou het ook nu niet hoeven te zijn. COVID is een naar virus. Maar geen uitzonderlijk virus.”

In reactie op Mark Rutte die zegt te gaan Facebooken met jongeren:

“Ze willen gewoon de hort op, Mark, die jonge mensen. Elkaar ontmoeten. En eh: jonge mensen vind je op TikTok. Of Snapchat. Niet op Facebook. Dat zijn mensen van jouw leeftijd (en die van mij) of nóg ouder.”